

Sygn. akt II Ca 57/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2015 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko A. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 30 września 2014 roku, sygn. akt VIII C 1566/12

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin – Zachód w Lublinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 57/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 lutego 2012 roku powód M. G., wniósł o zasądzenie od pozwanej A. S. kwoty 2 400 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu tytułem zwrotu kosztów remontu lokalu przy ul. (...) w L., który wynajmował od pozwanej.

Wyrokiem z dnia 30 września 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VIII C 1566/12 uchylił wyrok zaoczny z dnia 25 września 2012 roku wydany przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. VIII C 1566/12 (pkt I.) i oddalił powództwo (pkt II.).

Apelację od powyższego wyroku złożył powód M. G. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na uznaniu, iż powód wyprowadził się z przedmiotowego lokalu w styczniu 2011 roku w konsekwencji uznania dochodzonego roszczenia za przedawnione i w konsekwencji nie orzeczenie co do istoty sprawy w sytuacji gdy kwestia faktycznego wydania przedmiotu najmu nie była przedmiotem postępowania dowodowego;
2. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia tj. art. 123 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez uznanie za ustalony fakt opuszczenia lokalu przez powoda w styczniu 2011 roku opierając się na wyjaśnieniach pozwanej złożonych w innej sprawie VIII C 78/12, w której stwierdziła ona jedynie, iż „powód chyba opuścił lokal w styczniu 2011 roku” i w konsekwencji wyprowadzenie błędnego domniemania faktycznego, iż w styczniu 2011 roku nastąpił zwrot przedmiotu najmu w sytuacji, gdy kwestia zarówno terminu opuszczenia lokalu jak i zwrotu przedmiotu

najmu nie została rozstrzygnięta, a Sąd oddalił wnioski dowodowe strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z wysłuchania stron.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku apelującego o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, gdyż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.).

Nierozpoznanie istoty sprawy, o którym jest mowa w art. 386 § 4 k.p.c., dotyczy aspektu materialnoprawnego i zachodzi w sytuacji, gdy sąd nie zbadał podstawy materialnoprawnej dochodzonych roszczeń, jak też skierowanych przeciwko nim zarzutów merytorycznych, jak też gdy Sąd nie odniósł się do tego co jest przedmiotem sprawy bezpodstawnie uznając, że nie jest to konieczne z uwagi na istnienie przesłanek materialnoprawnych, czy procesowych unicestwiających dochodzone roszczenie i wykluczających uwzględnienie powództwa (tak np. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2011 roku, sygn. IV CSK 299/10, Lex nr 784969 i w postanowieniu Sądu Najwyższego 15 lutego 2013 roku, I CZ 186/12, Lex nr 1308014).

Z sytuacją taką mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Sąd Rejonowy nie zbadał bowiem podstawy materialnoprawnej dochodzonego roszczenia bezpodstawnie uznając, że powództwo winno być oddalone z uwagi na fakt, iż roszczenie uległo przedawnieniu w oparciu o art. 677 k.c.

Zgodnie z tym przepisem podstawie art. 677 k.c., roszczenia wynajmującego przeciwko najemcy o naprawienie szkody z powodu uszkodzenia lokalu lub pogorszenia rzeczy, jak również roszczenia najemcy przeciwko wynajmującemu o zwrot nakładów na rzecz albo o zwrot nadpłaconego czynszu przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że poczynione w sprawie ustalenia wskazują, iż powód opuścił zajmowany lokal w styczniu 2011 roku i nawet przyjmując najbardziej korzystną dla powoda datę zwrotu lokalu, tj. ostatni dzień stycznia 2011 roku, czyli 31 i mając na uwadze, że powództwo w przedmiotowej sprawie zostało wytoczone w dniu 2 lutego 2012 roku, to należy przyjąć, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu, a to uzasadnia oddalenie powództwa.

Powyższe stanowisko zaprezentowane przez Sąd Rejonowy nie jest prawidłowe, gdyż brak było podstaw do przyjęcia, że powód opuścił lokal w styczniu 2011 roku i zarzuty apelacji co do błędnych ustaleń w tym zakresie są zasadne.

W pierwszej kolejności zauważyć bowiem należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to strona, która powołuje się na zarzut przedawnienia musi wykazać okoliczności wskazujące, że przedawnienie faktycznie nastąpiło. W niniejszej sprawie to pozwana powinna wykazać, że termin zwrotu rzeczy miał miejsce ponad rok przed wniesieniem pozwu. Natomiast pozwana powyższej okoliczności nie wykazała, a wyrażając swoje stanowisko w sprawie nawet nie przytoczyła żadnych konkretnych twierdzeń mogących stanowić podstawę do przyjęcia przedawnienia, w szczególności co do daty zwrotu lokalu. Mianowicie pełnomocnik pozwanej pomimo podniesienia zarzutu przedawnienia wprost wskazał, że nie wie w jakiej dacie przedmiot został oddany (k.68) oraz że nie jest w stanie uzasadnić zarzutu przedawnienia (k.82). Następnie nie zareagował na zakreślenie przez Sąd terminu na złożenie pisma, w którym uzasadni zgłoszony zarzut przedawnienia (k.82).

Natomiast pomimo tego Sąd Rejonowy przyjął, że zwrot przedmiotu najmu nastąpił w styczniu 2011 roku i w tym względzie oparł się o uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VIII C 78/12.

Jednakże wyrażone przez Sąd Rejonowy stanowisko jakoby z uwagi na treść art. 365 k.p.c. związany był prawomocnym orzeczeniem zapadłym w sprawie o wskazanej sygnaturze akt w zakresie poczynionych ustaleń co do daty opuszczenia lokalu przez M. G. nie jest trafne.

Mianowicie zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Instytucja związania innych sądów nie jest wprawdzie identyczna z instytucją powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), mają one charakter samodzielny, ale pozostają w ścisłym związku, gdyż wiązanie dotyczy tych elementów orzeczenia, które są objęte powagą rzeczy osądzonej, czyli tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Tym samym wiązanie Sądu nie ogranicza się wyłącznie co do sentencji orzeczenia, ale także co do podstawy rozstrzygnięcia, a więc ustaleń dokonanych przez Sąd, ale tylko tych które legły u podstaw wydania danego orzeczenia, które stanowiły przesłankę konieczną do wydania danego rozstrzygnięcia.

Zauważyć należy, iż postępowanie w sprawie VIII C 78/12 toczące się z powództwa A. S. dotyczyło zapłaty przez M. G. kwoty 1.300 zł z odsetkami tytułem czynszu najmu za miesiąc luty 2011 roku i powództwo zostało uwzględnione.

Z uwagi na art. 365 i 366 k.p.c., które wyrażają nakaz przyjmowania, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z zawartego w prawomocnym orzeczeniu rozstrzygnięcia oraz, że wiążą też te fakty, które legły u podstaw uwzględnienia żądania powództwa w sprawie VIII C 78/12 Sądy w niniejszej sprawie nie są związane ustaleniami poczynionymi w tamtym postępowaniu co do daty zwrotu lokalu, gdyż wiązanie wydanym w tamtej sprawie wyrokiem dotyczyło bowiem wyłącznie tych ustaleń, które zadecydowały o uwzględnieniu powództwa w tamtej sprawie.

Oznacza to, że Sądy w niniejszej sprawie są związane ustaleniami ze sprawy VIII C 78/12 dotyczącymi tego, że strony łączyła w lutym 2012 roku umowa najmu oraz, że czynsz za ten miesiąc wynosił kwotę 1.300 zł (którą najemca M. G. miał obowiązek zapłacić na rzecz wynajmującej A. S.). Natomiast pozostałe ustalenia poczynione w tamtej sprawie, w tym co do daty zwrotu rzeczy będącej przedmiotem najmu nie są objęte mocą wiążącą i powagą rzeczy osądzonej i nie wiążą Sądów przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy, jako, że okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia tamtej sprawy.

Niezależnie do tego należy wskazać, że Sąd Rejonowy orzekający w sprawie VIII C 78/12 czyniąc ustalenia w zakresie terminu zwrotu rzeczy oparł się jedynie na znajdujących się na k. 78 akt VIII C 78/12 wyjaśnieniach informacyjnych powódki. Z treści zawartego w tych wyjaśnieniach stwierdzenia wynika natomiast, że sama powódka nie jest pewna tej daty albowiem podała, iż „nie pamiętam kiedy pozwany opuścił lokal, chyba było to w styczniu”.

Tak nieprecyzyjne i pełne wątpliwości stwierdzenie A. S. zawarte w twierdzeniach informacyjnych w sprawie VIII C 78/12 nie może być wystarczające do poczynienia miarodajnych ustaleń w niniejszej sprawie, kiedy miał miejsce zwrot rzeczy stanowiącej przedmiot najmu, tym bardziej, iż powód M. G. zakwestionował tę datę. Zakwestionowanie tej okoliczności przez stronę powodową skutkowało natomiast obowiązkiem wykazania przez pozwaną, kiedy miał miejsce zwrot rzeczy i że nastąpiło to przed 2 lutego 2011 roku. Żadne dowody nie zostały przedstawione w tej kwestii, w szczególności przez stronę pozwaną, którą wobec rozkładu ciężaru dowodu obciążają negatywne konsekwencje procesowe w tym zakresie.

Należy dodać, że zgłoszony w apelacji wniosek dowodowy w tym przedmiocie (co do protokołu odbioru lokalu użytkowego) Sąd Okręgowy na podstawie art. 381 k.p.c. oddalił, z uwagi na fakt, iż strona powodowa mogła go powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, jak też niewątpliwie potrzeba powołania go istniała już wówczas.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, co do zasady trafny jest wywód apelacji, że w niniejszej sprawie pozwana nie wykazała, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu. W tej sytuacji nie zachodziła tego rodzaju podstawa do oddalenia powództwa. Natomiast Sąd Rejonowy nie odniósł się w ogóle do zasadności dochodzonego roszczenia,

co oznacza nierozpoznanie istoty sprawy i skutkuje uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie (art. 386 § 4 k.p.c.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie dowodowe w niezbędnym zakresie i ustali czy i jakie nakłady poniósł powód na wynajmowany lokal oraz oceni czy wynajmująca zobowiązana jest do zwrotu najemcy kosztów poczynionych nakładów i stosownie do tego wyda wyrok.

Ubocznie należy jedynie wskazać, że Sąd Rejonowy błędnie uznał jakoby dołączone do pozwu kopie pisma z dnia 2 lutego 2012 roku czy rachunku miały charakter dokumentu urzędowego z uwagi na fakt poświadczenia ich za zgodność z oryginałami przez występującego w sprawie pełnomocnika tej strony, będącego adwokatem.

Zauważyć bowiem należy, iż art. 129 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa (§ 2). Zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego (§ 3).

Ze wskazanego przepisu §3 wynika więc, że to tylko poświadczenie zawarte w odpisie dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego, natomiast nie oznacza to, iż sam poświadczony dokument nabiera charakteru dokumentu urzędowego. Oznacza to jedynie, że sąd w oparciu o te adnotacje adwokata jest zobligowany przyjąć, iż przedstawiona kopia odzwierciedla istniejący oryginał i tylko w tym zakresie do tych dokumentów ma zastosowanie art. 244 § 1 k.p.c. i art. 252 k.p.c.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Pozostawienie Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego uzasadnia treść art. 108 § 2 k.p.c.